

# DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY



*Fabrika*

**SOBOTA 13. 6. 2026**  
**SVITAVY**



## ÚVODNÍK...

Nikdy jsem nebyl zcela na éterické vnímání světa a života. Ale v posledních letech se kolem mne v okruhu mých známých stále častěji vynořuje myšlenka na to, že svět (potažmo život) je takový, jak ho přijímáš, vnímáš a jaká slova vyslovuješ a vztahuješ nejen k sobě, ale také k druhým či věcem, které tě obklopují. Myšlenka a vyřčené slovo v této perspektivě nabývá opět svou pradávou až magickou sílu. Dochází mi to ještě zřetelněji v kontextu role šéfredaktora a již v minulém roce vysloveném tématu aktuálního Deníku Dětské scény, za které jsem zvolil STRES. (Zřejmě jsme si loňské téma wellbeingu užili až moc pohodově.)

A svět (potažmo život) na sebe nedal dlouze čekat. Lehce odbočím. Mám moc rád Baader-Meinhof fenomén. Ve stručnosti se jedná o určitý druh iluze, při které dochází ke kognitivnímu zkreslení, kvůli kterému máme pocit po prvním setkání s věcí, slovem, myšlenkou, že se s nimi najednou setkáváme všude. Náš mozek selektivně vybírá, ba přímo vyhledává informace, které potvrzují náš výběr. Ostatní však mozek ignoruje, díky čemuž se zdá, že vše kolem nás je důkazem potvrzujícím naše stanovisko. A nemusí to být jen konspirační teorie o ploché Zemi či algoritmy sociálních sítí. Bohatě stačí, a to se vrátím zpět k hlavní linii svého uvažování, si něco jen nastavit - pochybuji o sobě, nebo si věřím, cítím se spokojeně, nebo mě svět (potažmo život) drtí a odvrací se ode mně? Je to o výběru toho, co si k sobě pustím skrze filtr svého slova a myšlenky.

A my jsme si zvolili pro letošní ročník téma STRES. A už v tom okamžiku se náš filtr na očích zatmavil, vše se ponořilo do většího napětí a čas se zrychlil s ohledem na pocit, že nelze nic stihnout z důvodu dalších povinností, které jsme si tak připustili ještě více k sobě. Úsměvů ubylo. Tep se zvýšil. Den se zkrátil asi o deset hodin. Naštěstí je složení redakce shodné jako v loňském roce, a tak máme - byť jen nepatrnou - naději, že vše vyjde včas, bez větších chyb a v přátelském duchu. Už nám ani nedržíte palce, protože je nám jasné, že jakmile vás potkáme na ulici, v sedadlech či na seminářích, tak se od nás nakazíte už jen přečtením tohoto úvodníku. Budete infikováni STRESovým stavem celostátní přehlídky. A i kdybyste byli čistou náhodou imunní, tak náš mozek díky Baader-Meinhof fenoménu vás bude ignorovat a jen ho to utvrdí, že STRES a jen STRES je neproniknutelnou clonou svitavského setkání. A kdybyste to nechtěli vidět, tak vám to pro jistotu vytiskneme kapitálkami!

S NAPĚTÍM Josef Pekárek

## VČERA JSME VIDĚLI...

## ... NA ZAHÁJENÍ PŘEHLÍDKY



Včera ve 13 hodin zahájil Jakub Hulák, odborný pracovník NIK, společně s Petrem Mohrem, ředitelem Střediska kulturních služeb Svitavy, 54. ročník celostátní přehlídky a dílny dětských recitátorů. V naplněném kině Vesmír se sešli úspěšní recitátoři a recitátorky ze všech krajů České republiky, a to se svými pedagogy nebo rodiči.

Jakub Hulák představil všechny skupiny pečující o inspirativní a BEZSTRESOVÝ průběh přehlídky, ať už z řad organičního svitavského týmu v čele s Michalem Kadlecem, nebo lektory a lektorky jednotlivých dílen pro recitátory, dále členy lektorského sboru, ale i členy Deníku Dětské scény. Ve vřelé atmosféře zmizely i poslední známky STRACHU a NERVOZITY, čímž byla jen potvrzena inspirativní a přátelská atmosféra celé přehlídky.

Recitační část celostátní přehlídky je doplněna i o dílny pro jednotlivé kategorie recitátorů. Nechybí však ani dílna pro dospělé zájemce o výuku recitace, jakož i diskuzní kluby pro doprovody recitátorů. Všichni tak mají možnost se bez TLAKU potkat a vzájemně se inspirovat, ale také diskutovat o viděných a slyšených výstupech jednotlivých dětských účastníků. A co bychom rádi zdůraznili je, že svitavská přehlídka je skutečně místem otevřenosti, setkávání, inspirace a přemýšlení, jak s texty i dětmi pracovat dále na textem.

Účastníci se mohou těšit, že dnes ve 14 hodin ve Fabrice proběhne také zahájení 54. ročníku celostátní přehlídky dětského divadla. Tím pádem je víkend časem, kdy se obě přehlídky - recitační a divadelní - prolnou a všichni přítomní mají možnost vidět a zažít další možnosti veřejných výstupů. A poté si o nich povídat v jednotlivých diskuzních uskupeních rozlišených dle věku účastníků. A v neposlední řadě objevovat o volných chvílích i samotné historické město Svitavy, které letos slaví své 770. narozeniny a zdejší 15. konání Dětské scény.

Zlomte vaz a ať vám to breptá!

Josef Pekárek



NAHLÉDLI JSME DO...



## ... DÍLNY PRO RECITÁTORY 2. KATEGORIE

Recitátoři 2. kategorie přicházejí do seminární místnosti a trochu OSTÝCHAVĚ pomáhají s úklidem lavic, aby ve třídě vznikl volný prostor pro společnou práci. Lektorky Zuzana Tekely a Hana Kočová zahajují společné setkání v kruhu, kde kromě jmen zaznívá i otázka, na co se kdo v následujících dnech těší. Zatímco Vojta vyhlíží možnost vystoupit a zároveň poslouchat texty ostatních, Sára se těší na samotný přednes. Ben se nemůže dočkat na ostatní recitátory a Matěj těší až si prohlédne město Svitavy.

Po prvním seznámení přichází na řadu otázky, na základě kterých skupina zjišťuje, že sdílí velice DISKOMFORTNÍ POCITY ohledně pizzy s ananasem a zároveň již skoro všichni někdy letěli letadlem. Následuje hra se jmény a míčem, kdy jeden účastník řekne jméno dalšího, pustí míč a druhý ho musí stihnout v letu chytit, i když by se mohlo zdát, že se jedná o jednoduchý úkol, udržet dostatečnou pozornost může být velice STRESUJÍCÍ, recitátoři jsou k sobě naštěstí ohleduplní a většinou čekají tak dlouho, aby dalšímu dali šanci míč chytit.

Ve dvojicích si pak mladí recitátoři zkoušejí i klasickou honičku, tentokrát však s drobnou komplikací, kdy dvojice musí celou dobu fungovat jako jedno tělo. Na závěr do místnosti přichází nevidaně NAPĚTÍ vzbuzující čaroděj, který skupinu připraví o jejich drahocenné bohatství, čtete bílé papírky, ačkoli se někteří během záchranné mise promění v kámen, společnými silami se nakonec podaří získat zpět nejen celé bohatství, ale také zachránit všechny členy skupiny.

*K ŽIDLI PŘIMRZNUL Vojtěch Matějčka*

## ... DÍLNY PRO RECITÁTORY 3. KATEGORIE

„Tak pojdte k nám nahoru!“ zavolala Adéla Valachová, která spolu s Vojtěchem Zařanem vede dílny pro recitátory 3. kategorie. 26 mladých recitátorů se nahrnulo na jeviště a vytvořilo podlouhlý ovál. Seznamování může začít. „Tak nám řekněte, jak se jmenujete a co jste dnes snídali?“ Pár dětí se neubránílo hlasitému smíchu. Mladí recitátoři odpovídali s nadšením z nečekané otázky a trumfovali se, kdo měl lepší, nebo naopak horší snídání. Po zopakování všech jmen přišla „hra na zombíky“. Kdo neznal jméno kohokoli ze své kategorie, stal se zombie a snažil se na své místo dostat někoho jiného. Zombie a přehájející se hemžili po jevišti i v první řadě kinosálu.

Invaze ze sklidnila a polovina účastníků se mohla posadit do hlediště. Druhá měla prostorovou a mluvenou zkoušku na jevišti. Každý řekl název a autora svého textu. Nejprve směrem k divákům, a pak kamkoli jen chtěl. Poloviny se vystřídaly a když měli všichni zadosti názvů a autorů přišel čas na týmovou práci.

„Pojďte se seřadit podle toho, jak dlouho jste sem jeli. Tam (z pohledu diváka vlevo) ti, co to mají nejbliž a tam (vpravo) ti, co nejdál,“ řekla Adéla a pro kapku NAPĚTÍ Vojtěch dodal: „Máte na to 3 minuty!“ Děti to hravě stihly a svým rozřazením si určily pořadí svých výstupů.

*Zasažena imaginární skleněnkou zpozorovala ET*

## ... DÍLNY PRO RECITÁTORY 4. KATEGORIE

NAPĚTÍ v učebně 4. kategorie by se téměř dalo krájet. „Kde je naše druhá lektorka?“, říkaly všechny oči účastníků, zatímco ji bušil TLAK ve spáncích při jízdě vlakem. Beznadějně čekání ukončila druhá z lektorek Aneta Mikušáková aktivitou, při které recitující popisovali svou STRASTIPLNOU cestu do Svitav pomocí tří slov. Někteří svůj pocit DISKOMFORTU popsali slovy: bouračka, zima nebo nuda, jiní využili přívlastky: dlouhá, náročná nebo drnčavá. Recitátoři 4. kategorie dokázali hned v několika málo minutách, že ani házení neviditelným předmětem pro ně není žádným STRAŠÁKEM. Některé předměty a hmoty byly obrovské a téměř neuchopitelné, další lepkavé, ale i velmi zapáchající. Objevily se také předměty lehoučké jako pírkó, jen by je vánek odnesl. Po imaginárním předmětu se v kruhu objevil předmět reálný - míček. Úkol zněl jasně: „Hodte míček někomu v kruhu a řekněte své jméno.“

A v tuto chvíli všechny postoupivší do celostátního kola přednesu ÚZKOST na malou chvíli ovládla. Míček začal padat. Míček mistry nebyl chytán. AJÉJE. Tak došlo v této skupině k významné podpoře STRESU přesně tak, jak je naším letošním tématem. Celá skupina se rozhodla bojovat se ZÁVRATÍ z cesty pohybem. Pokud by šlo jen o pohyb, nepovedlo by se lektorce vyvolat redakci žádaný STRES v každém z účastníků. Pokusila se proto své svěřence ZNEJISTIT pohybem kombinovaným s házením a přemýšlením o nechutných pokrmech nebo účasti na NAPÍNAVÝCH dostizích.

Teď ale potom polévající otázka samotných účastníků 4. kategorie směřující k Vám, čtenářům: „Kdo sebral ty sušenky a ze stolu je vzal?“

VČERA JSME VIDĚLI...



Theodor Boček



Františka Brablecová



Theodore Dalziel

ms

## VČERA JSME VIDĚLI...



Petr Dvořák

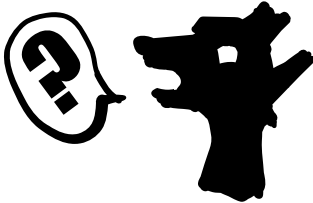


Kristýna Goffová



Markéta Houdková

## NA SLOVÍČKO S...



## ... RECITÁTOŘY 3. KATEGORIE

### Otázky pro recitátory:

1. Jak dlouho recituješ a byl/a jsi někdy na Dětské scéně?
2. Jak ses dostal/a ke svému textu?
3. Co tě na recitaci STRESUJE nejvíc a jak se se STRESEM vypořádáváš?
4. Máš nějaký talisman, či rituál, který ti pomáhá být v klidu?
5. Vyber 5 slov, která charakterizují tvůj text.

### ŠIMON KHOL

(Ervin Lázár: *Co se vytahuješ, Chlade?*)



1. Asi rok. Začal jsem s LDO v ZUŠ a rovnou jsem začal zkoušet tenhle text. Jsem tu poprvé.
2. Nabídl mi ho pan učitel. Líbil se mi, byl vtipný, tak jsem souhlasil.
3. Nejsem stresující se člověk. Začnu se vždycky stresovat minutu před tím, ale jakmile vlezu na pódium, všechno ze mne spadne a je to dobrý.
4. Nemám nějaký rituál, ale vždycky jsem s dobrými lidmi.
5. Brr, pilník na nehty - to jsou čtyři, vtipný.

### KAROLÍNA ŠILDOVÁ

(Julie Válková: *Punčocháče*)



1. Recituju od 3. třídy, to jsem byla poprvé na recitační soutěži a tady jsem poprvé.

2. Přes paní učitelku z dramafáku, která mě připravovala a i mi pomohla text vybrat. Mně se to strašně líbilo, takže jsme se nakonec domluvili, že budu dělat tento.

3. Jsem hodně ve stresu. Nejvíc z toho, že zapomenu text nebo že mi přeskočí hlas. Uklidňuje mě to ze sebe vytřepat.

4. Vždycky si sednu a soustředím se na ten text, snažím se na něj nacítit.

5. Punčocháče, koncert, první řada, píseň, pukrle.

### ADAM HOVORKA

(René Goscinný: *Kouřím*)



1. Letos jsem začal, ale už předtím jsem chodil na dramafák. Ještě jsem tu nebyl.

2. Dala mi ho paní učitelka. Původně jsem měl recitovat jiný text, ale 14 dní před vystoupením přišla s tímhle a líbil se mi mnohem víc. Tak jsem se ho naučil.

3. Stresuju se hodně. Klepal jsem se a zapomínal text. Nejvíc mě stresuje, že to tu neznám. Je to jiné ve škole, před učitelkou a kamarády, než tady před cizími lidmi. Pomáhá mi prokřupat si klouby nebo si oklepat obličej.

4. Nemám.

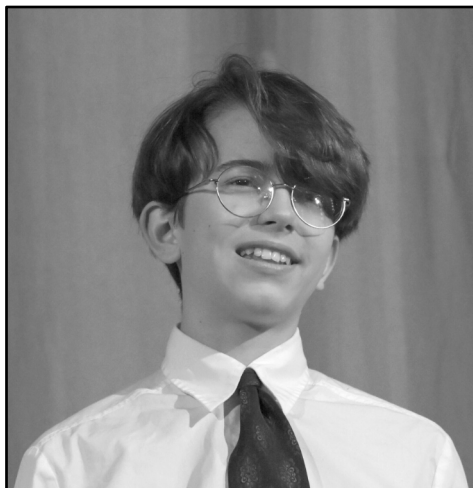
5. Zlobení, tlustoch Vendelín, výsměch taťkovi, nekouřit, doutník.

### MATĚJ STON

(Daniela Fischerová: *O krutém úsměvu*)

1. Asi od 2. třídy, ale tam mi do toho skočil covid, takže se to všechno zpomalilo. Už jsem tu recitoval i hrál.

2. Na dramafáku jsme dostali různé texty na ukázkou, tam jsem si to prolístoval



poprvé. S D. Fischerovou už pracovala jedna moje kamarádka z dramataku, bavili jsme se o tom, že by mi to třeba sedlo taky. Měl jsem ještě jeden, ale tenhle se mi líbil víc.

3. Před recitací bývám trochu ve stresu, ale už v minulém kole jsem nevěřil, že postoupím, to už jsem byl v klidu.

4. Asi ne, jenom si natahuju hodinky. To by se dalo brát jako rituál.

5. Učení, přetvářka, zjištění, cesta, zrada.

## ANEŽKA DRBOHLAVOVÁ

(Shel Silverstein: *A ten se...*)

1. Od 4. třídy. Ještě jsem tu nebyla.

2. Paní učitelka nám dala různé knížky,

abychom si vybrali jakýkoli text chceme. Mě na téhle básni zaujaly krátké verše a že to není jeden příběh, ale víc dohromady.

3. Nejvíce mě stresuje velký prostor, že se budu komíhat. Dneska se mi poprvé povedlo nehýbat se ze strany na stranu, ale stát rovně. Pak mě děsí, že pojedou na autopilota, že to jenom odříkám a nebudu reagovat, jakože: teď mám být smutná, teď se usmát a tak.

4. Vždycky si pouštím nějakou písničku. Jako talismany mám i různé kamínky, nebo náhrdelník, ty používám i při písničkách.

5. Koloběh, a ten se..., a ta..., co je..., co zná....



*Ptala se Emílie Tomášková*

## VČERA JSME VIDĚLI...



Anežka Hrnčířová



Berta Huláková



Alfred Filip Janeba

## ZEPTALI JSME SE...

### ... NA DOJMY Z VYSTOUPENÍ RECITÁTORŮ 3. KATEGORIE

#### Tobiáš (17)

Moc mě zaujala slečna, která recitovala o punčochách (Karolína Šildová, pozn. red.), protože její projev byl velmi emočně nabitý a živý. Všem se to moc povedlo a i v zadní řadě bylo dobře slyšet.

#### Barbora

V paměti mi nejvíce zůstaly punčocháče (Karolína Šildová; Julie Váľková: Punčocháče, pozn. red.). Celkově byl přístup té holčiny k textu velmi autentický. Má dobrou práci s výrazem a pointou. Registrovala jsem začátek i konec, to bylo super.

#### Irča

Jsem překvapená poměrem poezie a prózy, čekala jsem více recitátorů, kteří zvolí poezii. Byla to neuvěřitelně vysoká úroveň, jsem moc ráda, že jsem to slyšela. Třetí kategorie jsou děti, které vstupují do období dospívání, a o to víc jsem překvapená, jak skvělé výkony všichni podali.

#### Hanka

Jsem dojatá a mám slzy jako hrachy. Z těch emocí, kterých jsou recitace plné až to člověka rozbřečí.

#### Vojta

Jsem velmi překvapen nad šikovností,

jakou děti při recitacích prokázaly i tím, že jsou šikovnější než já. Velmi oceňuji, že při projevu nepolykaly koncovky a dávaly si pozor na artikulaci i další kvality, které u přednesu musí být.

#### Róza

U obzvláště emočně silných recitací jsem si opakovala: „Nebudu brečet, nebudu brečet...“ a plakala jsem. Naopak jsem se smála u přednesu s tématem chlapce v mixéru (Emílie Suchomelová, pozn. red.) a poezie, která na jevišti také zazněla.

#### Kristián (14)

Zaujala mě vysoká úroveň recitací, myslím jak schopnosti recitátorů, tak výběr textů. A to srovnávám i s loňskem. Všechny byly zajímavé a inspirativní, navíc výrobně dokázali oslovit publikum, které bylo taky skvělé.

#### Verča (14)

Měli super výběr textu. Každý měl pointu i děj.

#### Filip (14)

Všichni recitátoři chápali, co textem mohou předat a dokázali tam vložit to své. Když bych texty recitoval já, zaměřil bych se na něco jiného, ale oni to dokázali udělat jinak a mělo to hloubku.

*um, TV, ms*

## VČERA JSME VIDĚLI...



Jáchym Kaláb



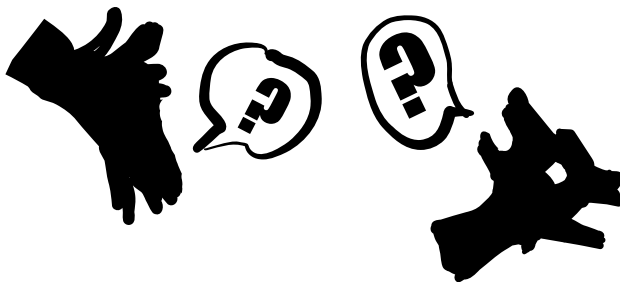
Jolana Kuzdasová



Dora Němcová

## PŘEDSTAVUJEME VÁM...

# ...LEKTORSKÝ SBOR DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ / 1



*Všem lektorům a lektorkám jsme položili stejné otázky:*

- 1. Co vnímáte na roli porotce/lektora jako nejvíce stresující okamžik a proč?*
- 2. Jaký rituál či talisman používáte proti stresu v osobním nebo profesním životě?*
- 3. Jaká představení či knihy, se kterými jste se potkal/a v uplynulém roce, byste doporučil/a?*
- 4. Letos se pracuje na revizi RVP pro ZUŠ. Kdybyste měl/a tu moc, o co byste dramatickou výchovu rád/a obohatil/a? A o co by naopak neměla přijít?*
- 5. Kdyby byl stres bytostí, jak by podle vás vypadal? Popište ho.*



## JIŘINA LHOTSKÁ

- 1. Nejvíce stresující je situace, kdy je ve stresu účinkující. To pak vnímám stres za něj a moc mu v duchu přeju, aby se s tím co nejdřív vypořádal.*
- 2. Zastavit se, nadechnout, vydechnout a říct si: „Tak moment, něco se s tím přece dá dělat.“*
- 3. Červený balónek od Alberta Lamorrisse. Knížku, film nebo divadelní adaptaci Naivního divadla Liberec v režii Míši Homolové, pokud je ještě na repertoáru. Znovu a znovu.*
- 4. a 5. Když je skvělý učitel, tak si s každým RVP poradí. To je odpověď na obě otázky.*

## MARTINA LONGINOVÁ

1. Jednoznačně velkou odpovědnost vůči interpretům (i jejich pedagogům, rodičům) při posuzování jejich výkonů. Formulování svých názorů a doporučení pro další práci je citlivé téma především proto, že se pohybujeme v neměřitelné oblasti. Vždycky se velmi snažím, abych v případné kritice různých aspektů výkonu někomu neublížila a neodradila ho od další práce v této skvělé disciplíně. Chci být vždy především nápomocným průvodcem na této cestě.

2. Rituálů či lépe řečeno praktik proti stresu mám více. Řád v životě i dobrou organizaci práce, hluboké dýchání, jógu, přírodu, čas na osobní, klidnou rekonvalescenci, vztahy, koníčky, spánek, dobrou stravu atd. Moderním výrazem prostě wellbeing včetně snahy nebrat sebe ani svou profesi ukrutně vážně. :)

3. Ve své profesi pracuji především se slovy, s literaturou. Ráda si vždycky proto čas od času dopřeju inscenace méně verbální jako jsou například souboru *Losers Cirque Company*. Naposledy jsem viděla jejich úžasné představení *Národní sbírka zlozvyků*. Z knih bych na léto doporučila (nejen pro děti) *Prázdniny s Sherlockem Holmesem* od Jaroslava Tafela nebo trochu zapomenutou poezii Ivana Blatného a třeba jeho sbírku *Jedna, dvě, tři, čtyři, pět*.

4. Je to už skoro 20 let, kdy jsem dle připraveného RVP vytvořila vlastní ŠVP pro výuku v literárně-dramatickém oboru. Snažila jsem se formulovat komplexní osnovy, zahrnout do nich co nejširší škálu oborových disciplín, ve kterých se mohou žáci vzdělávat. Měla jsem možnost průběžně ŠVP aktualizovat, momentálně bych tedy neměnila nic, mám dojem, že vše potřebné a funkční tam máme zakotveno. Jak bude vypadat revidovaný RVP jsem sama zvědavá. Hodiny dramatické výchovy by podle mne nikdy neměly přijít o hravost, radost, schopnost svobodně tvořit a hledat nejrůznější možnosti sebevyjádření.

5. Stres si představuji jako malého, neposedného, neurotického, rozčuchaného skřítky, který se vám nečekaně usadí či poskakuje tu v žaludku, tu v hlavě, tu na rameni. Musíte znát nebo se stále učit různé účinné metody, jak se ho zbavit, jak mu domluvit, aby se uklidnil nebo se někam vytratil. Někdy to jde rychle, někdy se vás drží hodně dlouho.

## FRANTIŠEK KASKA

1. Na Dětské scéně určitě ten boj o čas, snaha využít každé minuty pro společné rozbory, abychom nikoho neošídili. Takže v pauze před třetí skupinou se v myšlenkách vracet k výstupům skupiny první, když jsem zrovna zasažený zážitky ze skupiny druhé... Už jak jsem to napsal to vypadá děsivě, ne?

2. Nadechnout, vydechnout. Analyzovat: Co je zásadní, co počká, bez čeho jde jít dál. Ticho, vyvětrat se, čučet do zeleně.

3. Z inscenací ty, které jsme doporučili na postup právě na Dětskou scénu z Tartasu (takže ty můžete vidět snadno). Z knih: *Už žádný verše o zvířátkách* - sborník básní českých autorů pro teenagery doprovázených ilustracemi studentů plzeňské Sutnarky (fakulta umění a designu ZČU), Dan Gemeinhart: *Utajené přátelství* (napínavý, citlivě napsaný příběh o cestě z osamělosti). Iva Procházková: *Džajo, jedenáct a čtvrt* (ve zdánlivě jednoduchosti je síla, pozitivní neznamaná nudné).

4. Na ZUŠ jsem nikdy neučil, RVP nemám nastudovaný, takže si netroufám komentovat. Dobré „Dramaťáky“ vnímám jako bezpečný tvořivý prostor pro trochu „jiné“ děti.

5. Takový malý zelenofialový chobotnicovitý skřet, přísaje se ti ze zadu na krk, chapadélky s malými vrtáky ti místo jedu čerpá do hlavy černé myšlenky, jako: Nezvládněš! Zklameš! Jsi k ničemu! A to ho baví, skřípavě se chechtá a vysává ti energii, tloustne a je těžší a těžší. Když se ho nezbavíš, paralyzuje tě.

## NINA MARTÍNKOVÁ

1. To, že třeba moje dobře míněné rady, podložené letitými zkušenostmi, recitátor nepochopí, nebo dokonce odmítne.

2. Nejsem si vědoma toho, že bych nějaký rituál či talisman používala. Jedině se na problém podívat jinak, s humorem. Možná. Když to jde.

3. Není to dávno. Jedna mladší kolegyně, Michaela Váňová, mi nedávno věnovala svoji knihu. Je nejen potřebná, ale i krásná. *O PEVNÉM STISKU KOALY – JAK A PROČ SI HRÁT S NEMOCNÝMI DĚTMI*. Svými hravými ilustracemi ji doprovodil Michael Vácha. Vydala Grada.

4. V obou případech o tolerantní a vzdělané učitelce, žáky, nadřízené.

5. Není to bytost, je to místnost někde o samotě, plná kouře, není vidět na krok, nedá se tam dýchat. Jsem uvnitř, chci se dostat ven, vím, že je tam někde východ, ale nemohu ho najít.

*Ptal se Josef Pekárek*

## VČERA JSME VIDĚLI...



Alena Skřivanová



Emilie Suchomelová



Anna Rozálie Šimičková

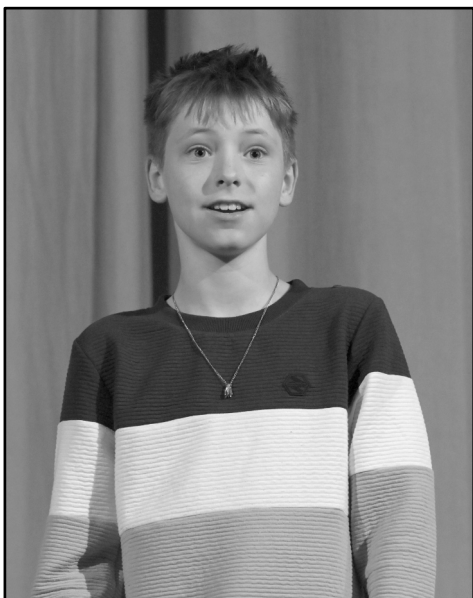
## VČERA JSME VIDĚLI...



Damian Tembo



Matyáš Tryhuba



Vítek Ulip

## ZAPSALI JSME...

# ... NA BESEDĚ LĚKTORSKÉHO SBORU S RECITÁTOŘY 3. KATEGORIE



Během reflexe přednesu Alfreda Filipa Janeby (Zdeněk Rosenbaum: *Jak jsem dospěl*) se lektorky několikrát vrátily k tématu vzniku interpretace na jevišti. Gabriela Zelená Sittová ocenila, že jednotlivé myšlenky působily, jako kdyby vznikaly až v daný moment a interpret tak nepředkládal divákům pouze předem připravený výsledek, výrazná mimika tím pádem nevznikala jako vnější prostředek, ale jako důsledek toho, co se postavě právě odehrávalo v hlavě. Vyzdvihla také schopnost porozumět struktuře textu a postupně ji divákům odkrývat. Jiřina Lhotská ocenila, že se Alfred Filip Janeba nesnažil na jevišti „předvést sebe“, ale sloužil tématu i textu, díky čemuž byl paradoxně jako interpret mnohem více vidět.

Během reflexe přednesu Bertý Hulákové (Shel Silverstein: *Straší tam*) se stejná dvojice lektorek věnovala především vztahu interpreta k autorovi a jeho poetice. Gabriela ocenila, že se Bertě podařilo diváky do příběhu pozvat a „namotat si je na udičku“. Dle jejích slov fungoval představný film, výstavba pointy i pochopení kompozice textu. Jiřina vyzdvihla, že Bertin přednes působil, jako by interpretka text téměř sama napsala, humor nebyl tlačенý silou, ale jemný a přitom výrazný. Obě lektorky se shodly, že právě pochopení autora umožňuje text neprodávat za každou cenu, ale pouze jím diváka provést.

Během reflexe přednesu Adama Hovorky (René Gosciny: *Kouřím*) otevřeli Martina Longinová a Alexander Koukol otázku, jak zachovat text živý i ve chvíli, kdy jej interpret velmi dobře zná. Alexander se zaměřil na práci se škrty a připomněl, že zvlášť u Goscinyho textů mohou i škrty drobných vtipů výrazně ovlivnit výstavbu celé situace. Vynecháním některých částí se podle něj ztratilo postupné váhání postav a částečně cesta k pointě. Alexander také zdůraznil, že případné škrty v textu je potřeba jasně vyznačit v textu, který se dostane lektorskému/poradnickému sboru. Martina navázala myšlenkou, že přednes nikdy není definitivně hotový. Interpret sice ví, kam směřuje, ale měl by znovu procházet procesem hledání. „Pokaždé prožíváš celou věc nově,“ zaznělo během diskuse. Právě možnost znovu objevovat vztahy, reakce a významy podle ní dělá z recitace živé umění. Proměna jednotlivých přednesů tak nemusí být překážkou, ale naopak jejich obohacením.

### TÍSNIL SE V KOUTĚ Vojtěch Matějčka

Lektoři Nina Martínková a František Kaska se rozhodli, že NERVOZITU všech zúčastněných zmírní. Jaké texty účastníky zaujaly? Co je inspirovalo? Od publika zazněla myšlenka, která provázela přednes všech recitujících 3. kategorie: „Výkony byly až nakažlivé. Člověk měl tížadost sám něco předvést.“ Chvála se pěla na celkový výběr textů. A v neposlední řadě byla cítit také radost nad tím, jak dalekou cestu může učitel dramataky se svým žákem projít. Recitující nám ukázali rozsáhlý žánrový rozptyl a dokázali vyvolat přítomnost v celém publiku. Lektor František Kaska ocenil i samotnou dramaturgii textů jdoucích v pořadí za sebou. Zazněla také myšlenka, že recitátor dokáže méně kvalitní text pozvednout nad jeho úroveň. Potom už sami recitátoři prolomili NAPĚTÍ a začali jmenovat konkrétní inspirativní přednesová vystoupení. Text: *Co se vytahuješ, Chlade?* (recitoval Šimon Khol) si od dětských diváků vysloužil ocenění za nabídku „vtipu v každém dalším slově“. A pozadu nezůstaly ani *Punčocháče*. (Pro zvidavého čtenáře uvedeme, že se jednalo o text, který popisuje výrazný DISKOMFORT a BEZNADEJ dívky, která musí jejich přiléhavé škrábání trpět během svého pěveckého vystoupení.) Při zpětné vazbě lektori vycházeli od myšlenek samotných recitátorů, a tak jsme se dozvěděli, že interpretka textu *Punčocháče* (recitovala Julie Válková) si oblíbila jejich život a prokládání textu zpěvem. Lektoři ocenili vhodný výběr textu pro interpretaci, protože sama recitátorka mohla vycházet ze zkušenosti vlastního sólového zpěvu. Vzduchem se nesla pro někoho TÍSNIVÁ otázka hranic mezi dramatickým a recitačním vystupem, který ovlivňuje: výraz, komunikace s publikem, kostým, velká gesta nebo také zpěvnost textu.

Při zpracovávání textu: *Co se vytahuješ, Chlade?* se recitátor Šimon Khol věnoval myšlence, která vyjadřovala záchranu predátora jeho obětmi a pobavení nad tím, že se neživé předměty stávají živými. Takže „filozofie a groteska“ v jednom. Jak interpretovat refrén? Vzpomínáte si na konkrétní předmět, který podle vypravěče neměl v kuchyni co dělat? Možná byl velkým STRAŠÁKEM nebo se na místě vyskytoval čistě náhodou...

Báseň v próze jsme mohli slyšet v interpretaci textu *Pohádkář*. Lyričnost s melancholií se tu sladila s přenosem informací směrem k posluchači. Přízpůsobení tempa přednesu umožnilo divákovi promítnutí vlastních významů do lyriky textu, což bylo hlavním přáním recitátora textu Petra Dvořáka. Není závazné pravidlo a hranice, závazná je přirozenost a všechno, co je ve prospěch textu, zaznělo na závěr od Niny Martínkové.

mizející NAPĚTÍ v místnosti sledovala Markéta Somolová

## NA SLOVIČKO S...

... ALENOU PALARČÍKOVOU,  
LEKTORKOU SEMINÁŘE RCo vnímáte na roli lektora jako  
nejvíce stresující okamžik a proč?

Stresující okamžiky jako lektor a porotce určité občas zažívám. Ale lektoruju ráda. A větší stres či starosti zažívám v jiných situacích. Třeba když je někdo v mém okolí nemocný.

Jaký rituál či talisman používáte  
proti stresu v osobním nebo  
profesním životě?

Rituál ani talisman nemám. Trochu cvičím jógu, relaxuju, jezdím na kole,

bruslím, plavu, běžkuju. Dělam obyčejné věci – uklízím, vařím, všímám si, jím, jsem venku, jsem s rodinou a kamarády...

Jaká představení či knihy, se  
kterými jste se potkala v uplynulém  
roce, byste doporučila?

První mě napadá: Divadlo na Vinohradech: Alena Mornštajnová, Jiří Janků – *Hana*.

Letos se pracuje na revizi RVP  
pro ZUŠ. Kdybyste měla tu moc, o co  
byste dramatickou výchovu ráda  
obohatila? A o co by naopak neměla  
přijít?

ŠVP vycházející z RVP jsme psaly s kolegyněmi Ivanou Němečkovou a Zuzkou Novákovou na míru. Občas něco upravujeme. V ZUŠ jsme teď ale hlavně řešily premiéry. Víc jsem se taky věnovala práci v Dramacentru a podobě nově pojatých estetických předmětů na ZŠ. Vzniku nových programů. Abych napsala něco k RVP ZUŠ, potřebovala bych víc času na přípravu.

Kdyby byl stres bytostí, jak by  
podle vás vypadal? Popište ho.

Rozcuchaná, rozlitaná, nervózní, neupravená... drbe se.

*Rozhovor vedl Tomáš Větrovský*

## NAHLÉDLI JSME DO...

SEMÍNÁŘE R / JAK PŘIPRAVOVAT  
RECITÁTORA?

Jedním z prvních seminářů letošního setkání ve Svitavách bude také třídní seminář pod vedením Aleny Palarčíkové, pedagožky přednesu a dramatické tvorby LDO ZUŠ „Žerotín“ Olomouc, s názvem Jak připravit recitátora?

Účastníci se sešli v příjemném počtu - ani velkém, ani malém - v divadle Trám, přímo v divadelním sále. Někteří ze seminaristů byli buď sami kdysi recitátory, nebo doprovodem či vedením některého z letošních recitátorů.

V seznamovacím úvodu zazněla i otázka, kde byste chtěli být, pokud byste teď nebyli ve Svitavách. Bylo velmi milé, když vícekrát než jednou zaznělo, že by si účastníci nepřáli být nikde jinde než právě tady a teď.

Jediné, co vneslo do místnosti trochu NAPĚTÍ, byla vůně čerstvé kávy, která však na seminář dorazila v šálkách pouze dvou účastníků, zatímco těch, kteří litovali, že si

ji nepřinesli, bylo výrazně více.

Následovala hlasová rozvíčka prostřednictvím několika her, které okamžitě vedly ke zvýšení hlukového znečištění v budově, ale nemusíte mít STRACH - okna se nevysypala a nikdo nebyl zraněn.

„Kopřivo, kopřivo, stojíš trochu nakřivo. Postav se rovně!“ „Co je ti do mě? Já se jen tak válím a když chci, tak pálím!“

Věta: „Má máma má doma malou zahrádku.“ zazněla v mnoha variacích a zaměřovala se především na kladení důrazu a středisko výpovědi, pokud chtěl mluvčí zdůraznit něco jiného než předtím.

Hra na „lhářku“ rozproudila kreativitu, jazyky i mozky všech zúčastněných, a to byl ten pravý čas, aby se všichni opět uklidnili. Jako prostředek byl zvolen právě onen šálek kávy, po kterém všichni prahli již od začátku semináře.

*redaktor Tomáš*

## VČERA JSME VIDĚLI...



Jakub Zelík



Filip Žalio



Ondřej Vašíček (2. kategorie)

## VČERA JSME VIDĚLI...



... na dílně pro recitátory 2. kategorie

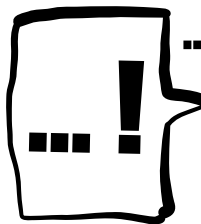


... na dílně pro recitátory 4. kategorie



... na besedě s lektory v knihovně

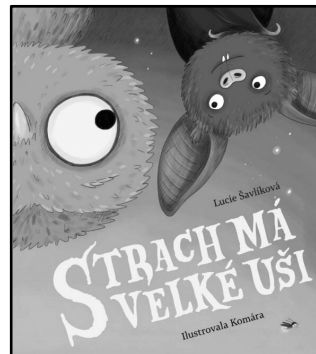
## TÉMA ČÍSLA...



## ... ANTISTRESOVÁ LITERATURA

Součástí každého čísla je také rubrika věnovaná antistresové literatuře a doprovodným aktivitám, které mohou pomoci zpříjemnit chvíle odpočinku a snížit NAPĚTÍ. Dnes vám nabízíme knihu Lucie Šavlíkové s názvem *Strach má velké uši*.

Každý z nás se něčeho bojí. I když to často nechceme přiznat, strach nás někdy dokáže pořádně ochromit. Ani netopýr Otík a sýček Říša na tom nejsou jinak. Jednoho dne se potkají na větví, pěkně hlavou dolů, a zjišťují, že když se jako noční létající živočichové bojíte tmy nebo výšek, nemáte to vůbec jednoduché. Ve dvou se to ale naštěstí lépe táhne a s dobrým kamarádem po boku se dá zvládnout všechno!

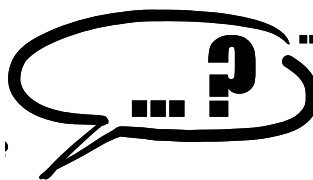


## ... ANTISTRESOVÉ OMALOVÁNKY

V dnešním čísle vám nabízíme antistresovou omalovánku na uvolnění přebytečného TLAKU. Doufáme, že u sebe máte dostatek pastelek a nebudete z toho zbytečně ve STRESU.



## HÁDEJ, KDO JSEM...



## ... OSOBNOSTI SVITAV

Narodil jsem se 26. 2. roku 1826 a kde jinde než ve Svitavách. Má rodina se za mých mladých let věnovala soukenictví, velmi lukrativnímu řemeslu. Již od studentských let mě fascinovala demokracie, za kterou jsem také urputně bojoval. To mě ale také donutilo časem emigrovat do USA. Chápejte, u rakouské policie nebyly mé myšlenky dvakrát populární, byl jsem pro ně zkrátka STRESOVÁ ZÁLEŽITOST.

V Americe jsem se díky známým, manželství, náhodě a také nějakému tomu talentu vypracoval na pozici šéfredaktora listu New Yorker Staats Zeitung. Na Svitavy jsem ale nikdy nezanevřel a díky mé finanční pomoci se zde postavila nemocnice, sirotčinec, chudobinec a knihovna. Obyvatelům města jsem tak pomohl od TÍŽIVÉHO POCITU. Mou stopu ale najdeš i v mnohých jiných městech.

Letos bych navíc slavil 200. narozeniny a výstavu o mém životě teď najdeš v divadle Trám. Tak co, už znáš mé jméno? Najdeš ho na poslední straně. A víš, kde je ve Svitavách má krásná červená vila? A čemu je zasvěceno muzeum v něm sídlící?

**DNES HRAJÍ...****... Na život a na smrt, Včely, ZUŠ Sedlčany****Jak vznikl název vašeho souboru?**

Název souboru jsme nikdy moc neřešili. Hrajeme divadlo se včelami, tak jsme Včely.

**Proč jste se pustili do inscenování zvolené předlohy?**

Začátek byl jasný. Chtěli jsme hrát alternativní divadlo a celozuškovským tématem pro rok 2025/26 byly Včely. Postupně jsme se od Včel přes globální oteplování dostali k poutníkům a online prostoru. Předloh je více. Některé texty jsme našli viset na sítích, část textu jsme si pak propůjčili od Marka Orko Váchy a Dominika Obruči. Něco jsme si napsali sami a vznikla z toho hra Na život a na smrt.

**Jak pracujete s trémou a stresem před nebo během představení?**

Jako soubor nejvíce stresu pocítujeme měsíc před premiérou a při první inscenaci. Pro uklidnění hrajeme různé drama hry, nebo si jen povídáme, co krásného jsme zažili a zažijeme.

**Máte nějaký talisman nebo zvyk, který vám přináší při hraní štěstí?**

Před každým představením od naší lektorky dostáváme zlomvazky. Vždy obejde všechny herce a každému dá se slovy: „Zlom vaz!“ malý dárek a je na každém jak jí odpoví - jediné, co nesmí říct je: „Děkuji.“

**Jak často a pro koho inscenaci hrajete?**

Každou inscenaci premiérujeme na konci ledna v Kulturním domě Josefa Suka v Sedlčanech, to je veřejné. Poté jsme hráli jednou, nebo dvakrát pro školy. Letos jsme díky ZUŠ přehlídkám a Dětské scéně hráli více, než jsme zvyklí, a ještě hrát budeme, je to lehce sice stresující, ale jsme za to rádi.

**Napište 5 klíčových slov o vaší inscenaci.**

Úl, internet, důvod, země, cesta.

*Ptala se Markéta Somolová*

**DNES HRAJÍ...****... Každý jim říká jinak..., Divadlo Vydýcháno, ZUŠ Liberec****Jak vznikl název vašeho souboru?**

Naše učebna se nachází v suterénu liberecké ZUŠky, kde nejsou okna... Proto si všechny naše soubory říkájí Divadlo VYDÝCHÁNO. :)

**Proč jste se pustili do inscenování zvolené předlohy?**

Inscenace je autorská. Společně jsme našli téma, vymysleli Helpavky a napsali řadu drobných příběhů. A právě ty se staly základem pro naši pohádku.

**Jak pracujete s trémou a stresem před nebo během představení?**

Snažíme se na trému nemyslet a různě blbnout. A když už přijde, setřese se jí lyžařem a zahodíme na balkon!

**Máte nějaký talisman nebo zvyk, který vám přináší při hraní štěstí?**

Někdo má svůj talisman. A všichni máme SEBE navzájem. A netopýra.

**Jak často a pro koho inscenaci hrajete?**

Zatím jen na přehlídkách, pro diváky všeho věku.

**Napište 5 klíčových slov o vaší inscenaci.**

Tréma - pomoc - košile - helpavky - přátelství.

*Ptala se Markéta Somolová*



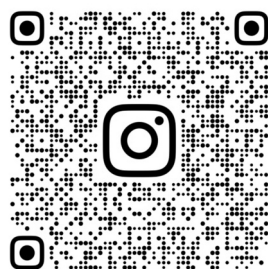
# KOMIKS

## STRES S PŘÍJEZDEM



DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY NA WEBU - DRAMA.CZ/DS

## INSTAGRAM



@DETSKA\_SCENA\_SVITAVY

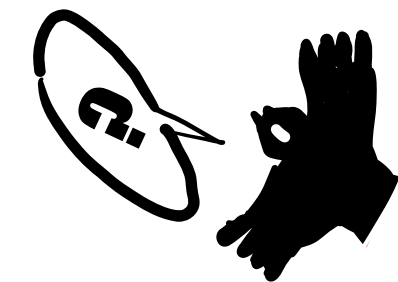
## ODPOVĚĎ



Valentin Oswald Otendorfer

## PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY

SOBOTA 13. ČERVENA



8.15–9.15	dílny pro recitátory 2., 3. a 4. kategorie seminář R	SZŠ Trám
9.00–12.30	semináře ABC	Fka
9.30–12.30	<b>vystoupení recitátorů 4. věkové kategorie</b>	kino
10.00–11.10	<b>1. blok přehlídky</b> – vystoupení pro veřejnost	
14.00–15.40	<b>1. blok přehlídky</b> – vystoupení pro účastníky Dětské scény <b>zahájení přehlídky dětského divadla</b> <b>Každý jim říká jinak...</b> , Divadlo Vydýcháno, ZUŠ Liberec <b>Na život a na smrt</b> , Včely, ZUŠ Sedlčany	Fka Fka Fka
16.15–17.45	beseda lektorského sboru s recitátory 4. kategorie a jejich doprovodem	Fka-knh
16.15–18.15	diskusní klub pro doprovod recitátorů 2. a 3. kategorie dílny pro recitátory 2. a 3. kategorie seminář R	SZŠ SZŠ Trám
16.15–17.00	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů v 1. bloku	Fka-3. p.
16.15–17.15	dětský diskusní klub	Fka-aula
17.15–18.15	veřejná diskuse o představeních 1. bloku	stodola
18.30–19.30	raut pro recitátory	Fka-foyer
20.00	<b>Kaki jamabuši a Kučimane</b> , Divadlo Kjógen, Brno	Fka
Fka	Fabrika Svitavy	
Fka-knh	Městská knihovna Svitavy, 2. podlaží	
Trám	Divadlo Trám	
SZŠ	Střední zdravotnická škola	
stodola	farní stodola svitavské římskokatolické farnosti	
kino	Kino Vesmír	

## DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 1.

Redakce: Josef Pekárek (šéfredaktor), Markéta Somolová, Tomáš Větrovský, Vojtěch Matějčíka, Emílie Tomášková, Pavel Kocych (grafika a sazba) a Ivo Mičkal (foto). Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabрики Svitavy. Neprošlo jazykovou korekturou.

Uzávěrka čísla 1. - 12. června 2026 v 22:59. Náklad 150 ks.